

מדוע עזב הגר"י רודמן באמצע דרשתו של הגר"י קמינצקי? ומדוע ישב רבי נחומק'ה ליד החנוכיה שלו והתעכב בהדלקת הנרות?

הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א על אצילותם של גדולי ישראל

בכל הבתים הסמוכים כבר ריצדו אורות הנרות ואילו הגאון יושב וממתין. שעה, שתיים וגם שלוש שעות. בני הבית והמקורבים לא ידעו על מה ולמה

רעייתו תוכל להבינם. הוא עשה זאת גם כאשר התארחו על שולחנו גדולי עולם. הגאון זצ"ל הבין שכאשר זוגתו מסבה לשולחן, צריכים לכוון את הדברים כך שידברו גם אליה, ואי אפשר לדבר אז על 'מיגו להוציא' ולא על 'יאוש שלא מדעת'. החידוש הוא שבעל הבית עשה זאת גם כאשר היו שם ענקי ארץ, והם הרי הגיעו לביתו פעמים תכופות ביותר. גם אז הקפיד על כך.

(מתוך הספר 'שמוחה בבית' - בעריכתו של הרב משה מיכאל צורן)

נתן זצ"ל, שהיה אחד מתלמידיו המובהקים של מרן הגאון מטשעבין, רבי דב בעריש ווידנפלד זצ"ל. במשך תקופה ארוכה היה הגר"נ גשטטנר מלווה את רבו בדרכו מן הישיבה עד לביתו, והיה מדבר איתו בלימוד. כשהגיעו לביתו של הגאון מטשעבין, נכנסו שניהם הביתה, והמשיכו להתפלפל.

וכך סיפר הגר"נ גשטטנר: "אשתו בזיווג שני של מורי ורבי, לא שלטה היטב בשפת האידיש, ודיברה בעיקר בלשון הקודש. שמתי לב לעובדה שמאז הנישואין הללו, בכל פעם כשהגעתי עם הגאון מטשעבין לביתו, החליף בעל הבית את שפת הדיבור, ודיבר רק בלשון הקודש.

עד הכניסה לבית דיברנו באידיש, אבל משנכנסנו פנימה, החליף מיד הגאון מטשעבין את שפת דיבורו מאידיש ללשון הקודש, למרות שהיה הדבר קשה לו במקצת".

"הוא עצמו הסביר לי את הסיבה", ציין הגר"נ גשטטנר, "באומרו שראשית, הוא רצה שגם אשתו תבין את הנאמר בדו שיח, ושנית אם אשתו תבחין שהוא מדבר באידיש היא עלולה לחשוב שאולי הוא מסתיר ממנה משהו... לכן השתדל תמיד לדבר בפניה בלשון הקודש".

איזו התחשבות מירבית בעקרת הבית יש כאן, וכי באמת הייתה זוגתו של אותו גאון וצדיק חושדת בו שהוא מנסה להסתיר ממנה דבר מה? אבל הגאון מטשעבין חשב גם על כך, שלא לדבר באידיש בפני אשתו.

האשה לא תבין את ההסבר על 'מיגו להוציא'

בספר 'שר התורה', על תולדותיו של הגאון מטשעבין, מובא עוד, שהגאון הקפיד להעלות על שולחן השבת שלו רק דברי תורה קלים, שגם

לא יוצאים בהדלקת נרות חנוכה לאחר שקיעת החמה, ומדוע היה עליו להמתין לה, למרות שאין כל חיוב שהאשה תהיה נוכחת בהדלקה? הסביר להם הגאון: 'כתוב בגמ' שגר חנוכה ונר שבת - נר שבת עדיף, משום שלום בית. במקרה שלי, אם לא הייתי ממתין לרעייתי, היה הדבר פוגם מעט בשלום הבית, ולכן אם חז"ל העדיפו נר שבת משום שלום בית, הרי שמוותר לי לפחות לסמוך על אותן דעות המתירות להדליק גם לאחר השקיעה...'

ברגע שנכנס לבית החליף הגאון מטשעבין את שפת הדיבור מאידיש לעברית

'רוח אחרת' שורה על גדולי ישראל, המתנשאים על שאר העם במעשיהם ובמידותיהם. הגאון רבי נתן גשטטנר זצ"ל סיפר מעשה מופלא על רבו הגאון טשעבין זצ"ל (שסופר לנו ע"י חתני הרה"ג רבי אליעזר רוס), ואפשר ללמוד מכך על מידת ההתחשבות בזולת, כשהפעם מדובר בעקרת הבית. ואם כך, חשובים הדברים בכפליים. הסיפור נשמע כאמור מפיו של הגאון בעל'הורות

במסיבה של גדולי תורה באמריקה, ישבו בצוותא מרנן הגאונים רבי יעקב קמינצקי זצוק"ל ורבי יעקב רודמן זצוק"ל. היה זה לפני מוצאי שבת והגר"י קמינצקי נשא דברים בפני המסובים. והנה, בדיוק ברגע שנראו שלושה כוכבים, קם הגר"י רודמן, באמצע דרשתו של הגר"י קמינצקי, ועזב את המקום. לאחר 2-3 דקות חזר.

בתום הדרשה, התנצל הגר"י רודמן על שנאלץ לעזוב, ונימק את הדבר בכך שרצה להתקשר לרעייתו כדי שלא תדאג מן השעה המאוחרת. והוסיף הגר"י רודמן: "אספר לכם ממי למדתי על החיוב הגדול, שמוטל על כל בעל ישראל לכבד את רעייתו". וכאן סיפר מעשה ששמע מהסבא קדישא, מרן החפץ חיים זצ"ל, ששמע מפי רבו, רבי נחומק'ה הורודנער זצ"ל, שנמנה על אחד מגאוני הגאונים בתקופה ההיא.

באחד מימי החנוכה ישב רבי נחומק'ה ליד החנוכיה שלו, והתעכב בהדלקת הנרות. בכל הבתים הסמוכים כבר ריצדו אורות הנרות ואילו הגאון יושב וממתין. שעה, שתיים וגם שלוש שעות. בני הבית והמקורבים לא ידעו על מה ולמה. כשנכנסה רעייתו הביתה, קם הגאון והדליק את הנרות. התפלאו התלמידים מאד, שהרי לפי דעת הרמב"ם